

2015-09-25

Miljö- och energidepartementet
m.registrator@regeringskansliet.se
jan-olof.lundgren@regeringskansliet.se
Regeringskansliets diarienumr M2015/2234/Ee

**REMISS AV PROMEMORIA
FUNKTIONSKRAV PÅ FRAMTIDENS ELMÄTARE
EI R2015:09**

Ellevio AB (nedan kallat Ellevio) har beretts tillfälle att lämna synpunkter på rubricerad promemoria, (nedan kallad Promemorian) vilket vi uppskattar.

Sammanfattningsvis anser Ellevio att det är positivt med funktionskrav som ska underlätta skapandet av en elmarknad anpassad för framtidens miljömål. Ellevio stödjer långsiktiga gemensamma krav på elmätning i landet, liksom funktioner som ska främja en tillförlitlig och effektiv nät drift, en minskad energianvändning och en ökad integration av lokal produktion.

Dock råder vi till försiktighet när det gäller införande av nya krav på mätare, givet slutsatserna av den kostnads- nyttoanalys som Sweco redovisade i sin rapport till EI. Vi anser det viktigt att alla rekommendationer och slutsatser som görs inom ramen för Promemorian har sin utgångspunkt i vad som skapar nytta för kunderna och vad som är samhällsekonomiskt mest effektivt. Incitament för elnätsbolagen samt effektiva lösningar bör beaktas, liksom vikten av att undvika interimslösningar.

Av dessa skäl vill vi framhålla att den föreslagna tidsfristen 2017 bör tas bort. Om snabb implementation önskas bör istället incitament införas så att elnätsbolagen stimuleras att införa de nya mätarna snabbare än annars vore fallet.

Vi kan även konstatera att Promemorians förslag innehåller fler funktionskrav än vad som vi hade förväntat oss och vill särskilt lyfta fram några delar som vi har synpunkter och kommentarer på enligt nedan. Först kommer våra generella kommentarer och därefter våra kommentarer på enskilda funktionskrav.

2015-09-25

1 TID FÖR IMPLEMENTERING

Ellevio ifrågasätter att funktionskraven ska gälla för nya mätsystem som installeras efter den 1 januari 2017. Det bör vara upp till respektive elnätsbolag att utvärdera hur implementeringen sker utifrån de egna förutsättningarna. Ellevio anser att det räcker med en bortre gräns då alla mätsystem senast ska uppfylla funktionskraven - en tidpunkt som ska vara väl i linje med intäktsregleringen. Tidpunkten 1 januari 2017 bör således tas bort ur förslaget (se förslag till incitament under punkt 2).

Skälen till detta är flera. Inledningsvis skulle de nya kraven innebära att inte bara nya mätare måste upphandlas och introduceras, som i sig inte kommer vara kompatibla med existerande kommunikationslösningar (vilket även kan medföra behov av onödiga mätarbyten i kringliggande anläggningar i de fall utbytt mätare är en viktig kommunikationspunkt i befintlig lösning), utan även tillhörande system och systemintegrationer. Det är även viktigt att understryka att existerande systemarkitektur är väldigt komplex, och sträcker sig långt bortom insamlingssystemet. En implementering med kort tidsram istället för att implementera på ett långsiktigt planerat och strukturerat sätt innebär ökad komplexitet genom att nya kommunikationslösningar, system och integrationer läggs ovanpå befintliga. Detta skulle även innebära en minskad nytta, eftersom det nya systemet och integrationerna måste "forceras" istället för att planeras i förhållande till andra systemförnyelser. Ett sådant tillvägagångssätt driver kostnader och förhindrar en utveckling mot ökad integration av elmätare i elnätsbolagets övriga system såsom nät drift, etc. En slutlig, bortre tidpunkt skulle istället möjliggöra att introduktionen sker på ett sådant sätt att dessa aspekter kan hanteras på ett mycket bättre sätt, och därför bör det inte finnas en tidigare gräns.

Vi vill förtydliga att flertalet av de föreslagna funktionerna kräver en fullständig systemuppgradering varför enstaka mätarbyten från 2017 inte ger avsedd nytta. Exempelvis finns det funktioner som ska stödja nät driften och dessa kräver systemuppgradering både i insamlingssystem och driftssystem.

Vidare, ur en marknadssynpunkt noterar Ellevio att det är mycket viktigt att inte alla svenska elnätsbolag går ut med upphandling när leverantörer inte har produkter klara och/eller internationella standarder inte finns på plats, exempelvis när det gäller öppet lokalt gränssnitt, eftersom detta skulle kunna leda till inlåsnings effekter. Det kan bli marknadspåverkande om endast enstaka aktörer kan erbjuda de nya kravställda funktionerna, såsom öppet lokalt gränssnitt eller nollfelsdetektering. Det måste även beaktas att viss mätarteknik kan bli obsolet mellan den tidigare och bortre tidpunkten, varför det är viktigt att inte bygga in teknik som kort därefter riskerar att bli värdelös.

Ellevio kan konstatera att med alltför korta tidsramar blir det inte hållbart att byta ut det befintliga mätarbeståndet i sin helhet. Därför måste de nya funktionskraven fastslås senast i oktober 2015.

2015-09-25

2 INTÄKTSREGLERINGEN

Intäktsregleringen måste beaktas i remissvaret. Promemorians förslag kommer att innebära ökade kostnader, bl.a. på grund av byte av mätare och uppdatering av mätsystem. Vidare kommer nya administrativa och andra kostnader att uppstå genom implementation av de nya funktionskraven. Det bör således säkerställas att, och klargöras hur, detta ska återspeglas i intäktsregleringen på ett lämpligt sätt. Nya krav och kostnader bör avspeglas genom kompensation via intäktsregleringen. Ökade insamlingskostnader kan förslagsvis tas in som opåverkbara kostnader och en ersättning som motsvarar ökade kostnader för att hantera insamling av mätvärden med timupplösning skulle kunna utgå och utgöra ett incitament.

De nya funktionskraven på framtida elmätare ingår inte i nuvarande normpris i normprislistan. Normprislistan måste uppdateras med nya priser som återspeglar kostnadspåslag för bl.a. nya krav på brytare, lokalt gränssnitt och generellt mer tekniskt avancerade mätare.

Intäktsregleringen bör utformas så att elnätsbolag uppmuntras att byta ut mätare genom att i regleringen införa en ersättning som leder i denna riktning i form av en morot. Den kan t.ex. utformas som när man i Finland ville stimulera timvis avräkning då företagen erhöll 5€ extra per år och kund på löpande kostnader samt nytt normpris. Ett nytt normpris för mätare som stödjer funktionskraven skulle kunna införas jämte existerande normpris i ett tidigt skede för varje sådan installerad mätare redan innan den slutgiltiga tidsgränsen, men senast den 1 januari 2020.

3 UTAN KOSTNAD FÖR KUND

Det är oklart vad som menas med att elanvändaren "utan kostnad" löpande får tillgång till mätvärden och spänningsvärden. Förslaget föreslås genomföras utan kostnader för kund och det måste tydliggöras hur detta ska realiseras. Givetvis måste den utrustning som krävs finansieras, och enligt Ellevios förmenande måste det vara kunderna som bekostar detta i slutändan, antingen den enskilda kunden eller kundkollektivet.

4 FUNKTIONSKRAV 1: NÄRA REALTIDSVÄRDEN TILL KUND

Inledningsvis kan konstateras att Ellevio stödjer att mätaren utrustas med ett öppet, standardiserat gränssnitt. Historiskt sett har det dock varit svårt att nå gemensamma standarder inom detta område bland annat på grund av att tillverkarna säljer på flera nationella marknader med olika förutsättningar och att olika kundanläggningar har olika tekniska förutsättningar. Därmed anser vi att föreskrifterna inte ska i detalj reglera vilken standard som ska användas. El bör däremot överväga att delta i eller driva ett harmoniseringsarbete på t.ex. europeisk nivå.

2015-09-25

Ellevio efterfrågar också att det klargörs vad som avses med "nära realtidsvärden". Realtidsmätning till kund eller tredje part kostar alltid mycket, medan ett **öppet** gränssnitt är bra. Det är viktigt att tydliggöra hur förslaget förhåller sig till information i realtid, eftersom det är stor skillnad på realtidsmätning och användningsområde för detta (proaktivt beteende/beteende i realtid) och historisk data (som ligger till grund exempelvis för övervägande av byte av avtal).

5 FUNKTIONSKRAV 3: UTÖKAD MÄTDATA

Som framgått i exempelvis Swecos rapport gällande Funktionskrav Mätssystem så har många respondenter noterat att noggrannhet för utökad mätdata måste specificeras. Vi vill också poängtera att en alltför hög noggrannhet kan leda till väsentliga merkostnader medan en alltför låg noggrannhet kan leda kunden till felaktiga slutsatser om elkvalitet och därmed omfattande onödigt arbete för hanteringen hos elnätsföretagen. Detta bör beaktas vid framtagande av slutliga föreskrifter.

Som exempel kan nämnas att den noggrannhet som gäller för energimätning skulle kunna indikera för kund att spänningen ligger utanför uppsatta riktvärden även som så inte är fallet.

6 FUNKTIONSKRAV 7.2:LARM VID NOLLFEL/STYREL PÅ KUNDANLÄGGNINGSNIVÅ

Ellevio ser att det finns problem gällande ansvarsfrågor kopplat till nollfelstetektering som bör utredas innan detta föreskrivs. Vilket ansvar har nätägaren att informera om uppstådda nollfel och inom vilken tid samt vilket ansvar har nätägaren om nollfelstetekteringen inte har utlösts vid en incident? Detta behöver utredas.

Ellevios bedömning är även att vissa funktioner endast är tillämpliga på vissa specifika mätarkategorier. Larm vid nollfel är inte möjligt på en högspänningsmätare (nolledare saknas), och brytarfunktionalitet är inte möjligt på transformatormätare (mätaren är parallellkopplad). Det bör tydliggöras för vilka mätarkategorier respektive funktion som är tillämplig.

Stockholm som ovan

David Bjurhall